

## **ARCINIEGA ABIZENAREN BILERA 2022ko UZTAILAREN 9an**

Artziniega Hiribilduaren 750. urteurrenaren ospakizunen barruan, jardueren programa antolatzen duen Batzordeak eta Udalak deialdi irekia egiten dute 2022ko uztailaren 9rako, egun horretan Arciniega abizena duten munduko bazter guztietako ahalik eta pertsona gehien biltzeko. Badakigu asko direla urtero gure herrira etortzen direnak jatorriz bere abizena den lekua ezagutzeko, baita Atlantikoaren beste aldetik etorritako jendea ere. Hori dela eta, Euskal Herriko herririk ederrenetako bat ezagutu eta adiskidetu ahal izateko jardunaldi batean batzeko ekimena da.

Espainiako Estatuko abizenen maiztasunari buruzko EINen 2020ko erroldaren arabera, Arciniega 1.007 postuan dago, 362 pertsonarekin lehen abizena Arciniega izanik eta 396 bigarren abizena Arciniega izanik.

Abizen bera duten beste pertsona batzuekin beren abizenaren jatorria ezagutzea, uztailaren 9an, herri-bazkaria edo Artziniegako bisita barne hartzen dituen jardueraprograma baten inguruan, azken batean, aukera paregabea izatea. Arciniega abizena duten pertsona guztiek parte hartu ahal izango dute ekainaren 9ra arte [Artziniega1272@gmail.com](mailto:Artziniega1272@gmail.com) helbidean izena emanda, izena, abizenak eta jatorria adieraziz. Edozein zalantza izanez gero (ostatua, egitaraua, etab.), Udalaren 945 396353 telefonora deitzeko aukera dago.

Arciniega abizenak izen bereko udalerritik hartzen du bere leinua. Deitura hori Aiaraldean zabaldu zen batez ere, eta adarretako bat Burgosera igaro zuen, Beloradora hain zuzen ere, baina baita Valentziara edo Errioxara ere. Erdialdeko eta Hego Amerikan, batez ere Mexiko bezalako herrialdeetan, bizi den abizena da, eta, hain zuzen ere, gure hiribilduko naturalen batek izen bat hartu zuen arkitekto gisa. Claudio Arciniegaz (1526-1592) ari gara, Mexikoko hiriburuko katedralaren proiektuaren egileaz, nazioko handiena. Mexikon, aipatutakoez gain, lan gehiago egin zituen, hala nola Sortzez edo Markesaren komentuko eliza, katedral zaharraren konponketa, Indietako Errege Ospitalea eta Erorien Ospitalea, hiriko iturriak eta zubiak. 1593an, "Maisu nagusia bere maiestateagatik Espainia Berri honetan (Mexiko)" tituluarekin izendatu zuten.

José Miguel de Arciniega, esploratzaile eta legegile mexikarra, San Antonioko alkatea (Texas), bere aita, Gregorio Arciniega eta osaba, Felipe Arciniegarekin iraultza mexikarrean borrokatu zuen. Lantzeri muntatu bezala egin zuen, Alamo de Parras errejimenduan, El Alamoko Texasko misio historikoari izena eman ziona, 1835ean Santa Ana jeneral mexikarrak setiatu eta asaltatu zuena.



Atlantikoaren beste aldean esaten dugun bezala, German Arciniegas (Bogota, 1900-1999) koloniar idazle, historialari, kazetari eta diplomatikoa dugu, amerikar intelektual berezietako bat, "Ameriketako gizona" izenez bataiatua, historia, kultura eta indigenekiko tratuarekin kritikoenetako bat, bai konkistaren garaian, bai gaur egungo gizartean. Edo Rosa Arciniega (1903-1999), Peruko intelektual ospetsua, idazlea, kazetaria, bere garairako emakume apurtzailea, feminista, sozialista, baita hegazkingilea ere, joan den mendeko hogeita hamarreko hamarkadako espainiar gizartea konkistatu zuena.

Geografikoki hurbilago baina denboran urrunago, ezin dugu ahaztu Pedro de Salazar y Arciniega (1630-1706), Salamancako eta Kordobako apezpikua eta kardinala. Eta hain urrutira joan gabe, izen hauek ditugu: Fidel Arciniega Basterretxea, 1919ko abenduaren 7an Sopelako Iturralde baserrian jaiotako pegada handiko boxeolaria. 1940an hasi zen borrokan afizionatu gisa. 31 borrokaldi egin zituen kategoria horretan, eta pisu astunen kategorian Espainiako txapeldun bihurtu zen afizionatuen artean. 1947an egin zuen debuta New Yorken, eta hainbat garaipen lortu zituen jarraian, bai Estatu Batuetan, bai Kuban eta Haitin. 2000ko apirilaren 30ean hil zen.

Álvaro Arciniega (1894-1949) beste erreferente bat da, albaitari ospetsua. Hobekuntza genetikoaren arloan egindako lanengatik, Estatuko lehen albaitari genetistatzat har daiteke. Bere lanak artikulua askotan biltzen dira eta, bereziki, "La Ganadaría Vasca" liburuan. Albaitaria ez baina medikua da Mabel Arciniega, Euskadiko Medikuen Sindikatuko egungo idazkari nagusia eta Debagoieneko Ospitaleko fakultatiboa.

Bide batez, ez da falta arte eszenikoetako jenderik, hala nola Elizabeth Arciniega Haag mexikarra edo Max Arciniega estatubatuarra, "Breaking Bad" bezalako kultuzko telesailetan parte hartzen duena.



*Artziniegako Udala  
(Araba)*



*Ayuntamiento de Artziniega  
(Álava)*